

НАПРЯМ 3. РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРА

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-450-7-12>

АНГЛОМОВНА РЕЦЕНЗІЯ НА ПЛАТФОРМАХ СУЧАСНИХ БРИТАНСЬКИХ МЕДІА: ДО ПИТАННЯ ЕВОЛЮЦІЇ ФУНКЦІЙ ЖАНРУ

Благовірна-Храновська У. М.

асистент кафедри англійської філології

Волинського національного університету імені Лесі Українки

м. Луцьк, Україна

У сучасному світі рецензія відіграє важливу роль, адже є значущим інформативним джерелом й одним із чинників, який моделює чи проєктує культурне середовище, визначаючи соціальні тенденції. Внаслідок глобалізації британської літературної творчості англomовна рецензія є цінним інструментом збереження національної ідентичності та британських цінностей. Впливові медійні ресурси, репрезентуючи літературні рецензії, не лише визначають інтелектуальну моду вибором національних авторів, а й задіюючи технологічні можливості, формують довкола ресурсів сталі аудиторії, які, окрім самих творів та їх критичних осмислень, отримують ще й певну «візуальну метафору» твору.

Розвиток нових технологій виводить на потребу уточнення розуміння модифікаційних форм літературних рецензій, новітніх форм взаємодії з реципієнтом, видозміни функцій жанру з огляду на появу специфічних нелінійних форм мережевої словесності, зокрема мультимедійних літературних форм, що визначає мету розвідки.

Актуальність дослідження зумовлена підвищеним інтересом до письмової комунікації, яка в межах розвитку технологій сприяє все більш активному обміну інформацією, а також у необхідності глибшого розуміння особливостей критичного аналізу художніх творів, що відкриває нові перспективи та можливості для наукового обговорення.

Теоретична рефлексія передбачала залучення міждисциплінарного підходу на перетині філології, соціальних комунікацій, літературної теорії, теорії та практики видавничої справи, що зумовило залучення наукових розвідок таких українських та зарубіжних дослідників, як

І. Левчук, Л. Макарук, Д. Аттрідж, К. Бернард, О. Дупак, Н. Зелінська, О. Гуманенко, К. Кузьменко та ін.

Термін «рецензія» успадкував своє значення від латинського «*recensio*», що означає «огляд», «аналіз», «оцінка». У цьому контексті в основу розуміння змісту та функціонального призначення жанру покладене відображення основної мети, а саме потреби детально проаналізувати, оцінити певний об'єкт, в нашому випадку – художній літературний твір, виявити недоліки. Проте це лише один із аспектів розуміння функцій жанру рецензії. На основі аргументованого аналізу автор рецензії міркує про значення твору, його місце в літературному процесі, а, отже, прагне привернути до нього увагу, рекламує його, а за його посередництвом і певного автора – представника національної культури. Динамічний розвиток технологій, реорганізація літературного процесу, трансформація взаємостосунків між письменниками, видавцями, критиками, читачами, привнесення новітніх стратегій та способів оприлюднення творів – все це в кінцевому рахунку концептуально вплинуло на сучасний літературно-художній процес. Новітні технології зумовили появу нових способів і форм репрезентації як авторського твору та його поширення, так і форм донесення інформації про літературні новинки та критичного осмислення творів загалом, посилили глобалізаційні процеси впливу національних літератур.

Англомовна рецензія на художню літературу пройшла довгий еволюційний шлях, почавши свій розвиток ще у XVII–XVIII століттях з появою друкарства в Англії та зародженням професійної критики. Саме започаткування літературних журналів дало поштовх до активного обговорення та оцінки художніх творів. Наприклад, значний вклад у розвиток англійської літературної критики та журналістики здійснили Р. Стіл та Дж. Адісон, взаємодіючи з реципієнтами за посередництвом друкованих видань. Р. Стіл заснував низку важливих періодичних видань, серед яких «The Tatler» (1709), «The Spectator» (1711), «The Guardian» (1713), «The English Man» (1713) та «The Reader» (1750) [4]. Сьогодні британська критична рецепція художньої літератури реалізується не лише у друкованих виданнях, але й знаходить своїх читачів в онлайн-форматі, зокрема в індивідуальних блогах у медіа, соціальних мережах та за посередництвом спеціалізованих платформ для рецензування книг. Це дозволяє авторам та критикам взаємодіяти з аудиторією в реальному часі та обговорювати літературні твори та тенденції. Серед найбільш масштабних британських платформ, які пропонують масовій аудиторії огляди та рецензії на художню літературу, варто виокремити «The Guardian», «The Times Literary Supplement», «The Telegraph», «The Scotsman», «BBC Culture», «The Spectator», «London Review of Books», «Observer». Нові способи репрезентації критичної думки та їх поширення за своїм впливом на

культуру не менш значимі, аніж революція Гутенберга та потребують багатоаспектного теоретичного осмислення.

Під впливом нових технологій репрезентації літературної критики знає трансформації увесь корпус фундаментальних понять: «література», «критика», «літературний канон», «читання». Відтак формується цілком відмінний досвід сприйняття та інтерпретації творів, збагачується та інтенсифікується процес взаємодії читача-реципієнта з автором. Сучасна літературна рецензія може бути мультимодальною, адже нерідко здійснює свій вплив завдяки декільком семіотичним системам. Семіотичні системи, мультимодальний текст зокрема, виконують принаймні три основні функції, а саме формування понять (*ideational*), створення інтеракції між комунікантами (*interpersonal*) та організація та структурування тексту (*textual*) [6]. Розгляньмо приклад рецензії у виданні «The Telegraph» на роман Кріса Віка «Shadow Creatures» (див. Рис. 1). Наведений приклад ілюструє, як в межах однієї рецензії було використано різні гетерогенні ресурси, а саме, окрім безпосередньо тексту, були задіяні невербальні та паравербальні засоби. Як зазначає Л. Макарук, до перших можемо зарахувати знаки пунктуації, ілюстрації, фотографії. До других – розміщення тексту на сторінці, міжрядковий інтервал, орієнтацію сторінки, поля, ширину тексту, позиціонування тексту, шрифт, колір, та підкреслення [2]. Таким чином, рецензія вступає у діалог із реципієнтом, знайомить його ближче із автором та концепцією проаналізованого твору. Саме тому рецензія є не тільки інструментом оцінки, а й важливим елементом культурного обміну між критиком, автором та читачем.

Усе частіше спостерігаємо, як літературні рецензії доповнюються мультимодальними інтерактивними елементами. Наприклад, рецензії на популярні романи можуть включати відео інтерв'ю з автором, що розширює межі традиційної письмової рецензії. Одним із прикладів є відео-інтерв'ю із Сарою Вотерс, авторкою роману «Fingersmith» («Оksamитові пальчики»), на платформі «The Booker Prizes». Окрім безпосередньої розмови, читачам представлені фотографії особистих записів авторки, що передували створенню роману. Це вводить додатковий рівень інтерактивності та глибини до розуміння творчого процесу, дозволяючи читачам побачити етапи створення твору.

Англomовні рецензії об'єднують літературну спільноту, стимулюють обмін думками та надають підтримку авторам. Публікації в авторитетних виданнях, як-от «The Times Literary Supplement» чи «The Guardian», не лише оцінюють нові твори, а й розпочинають діалог про їхній культурний вплив, який підтримує багатовікову традицію літературного аналізу в Британії. Варто зазначити, що сучасні медіа не лише поширюють літературні рецензії, але й активно залучають своїх читачів до обговорення. "The Telegraph" зазначає: «Щомісяця в серії

оглядів книг від читачів "The Telegraph" ми просимо наших читачів обрати тему або книгу – від популярних книжкових подій до бестселерів художньої літератури – та надсилати свої рецензії» [5]. Таке явище дозволяє широкому колу людей брати участь у формуванні культурного дискурсу.

The screenshot shows a webpage from The Telegraph. At the top, it says "THE NEWS WEBSITE OF THE YEAR 2024". The navigation bar includes "Home", "Sport", "Business", "Money", "Opinion", "Ukraine", "US election", "Travel", "Health", "Lifestyle", "Culture", "Puzzles", "Podcasts", and a search icon. Below the navigation bar, there are categories: "TV", "Film", "Music", "Books", "Theatre", "Comedy", "Dance", "Opera", "Classical", "Art", and "Telegraph Tickets". The main headline is "The occupation of Norway, beautifully retold for children". Below the headline, it says "In Chris Vick's masterful novel, *Shadow Creatures*, three friends deal with new rules, rations and a father who has left for the Resistance". There is a star rating of "★★★★★ 5/5". On the left side, there is a sidebar with the reviewer's name "Emily Bearn", "Related Topics: Norway, Children", the date "02 October 2024 3:15pm BST", and social media sharing icons for X, Facebook, Instagram, and Email. The main content area features a portrait of Chris Vick on the left and the book cover for "Shadow Creatures" on the right. The book cover shows a snowy forest scene with children and the text "Chris Vick's writing shines just as brightly as the sun" and "CHRIS VICK CARABOLLI UNIVERSITY OF EXETER, BOY SEA". Below the images, there is a small caption: "Shadow Creatures is Chris Vick's fifth book. Real Forge Studios". The review text begins: "Bath Spa University's MA 'Writing for Young People' has recently become like a Magic Porridge Pot, spewing out more award-winning children's authors than even the most conscientious reader can keep up with. Gill Lewis, Fleur Hitchcock and Nizrana Farook are just some of them. And now we have Chris Vick, who has already had two novels – *Girl, Boy, Sea*, and *The Last Whale* – nominated for the Carnegie Medal. His fifth, *Shadow Creatures*, which is set during the Second World War in German-occupied Norway, is another triumph."

Рис. 1. Рецензія Емілі Берна на роман Кріса Віка «Shadow Creatures»

Отже, англomовна рецензія є невід’ємною частиною сучасного літературного процесу. Вона виконує функцію залученості, формує літературний дискурс, сприяє збереженню культурної спадщини. Сучасні медійні платформи, такі як «The Telegraph», «The Guardian», «The Times Literary Supplement» та інші, сприяють формуванню діалогу між авторами, критиками та читачами, забезпечуючи простір для обміну ідеями та думками не лише на національному, а на глобальному рівнях. Мультиmodalність рецензій, яка включає в себе різноманітні семіотичні системи, підсилює їхній вплив, створюючи багатогранні культурні інтерпретації літературних творів.

Література:

1. Левчук, Ірина. Комунікативні ознаки рецензійного дискурсу. *Studia Ukrainica Posnaniensia* / Adam Mickiewicz University Press. 2013. Vol. I. Pp. 97–105.
2. Макарук, Лариса. Мультиmodalність сучасного англомовного масмедійного комунікативного простору : дис. ...д-ра філол. наук : 10.02.04 – германські мови. Луцьк, 2019. 635 с. URL: http://phd.znu.edu.ua/page/dis/02_2019/Makaruk-Larysa_disser.pdf
3. Bernard, Catherine. Recent research on contemporary British Fiction. *20th–21st Century 'British' Literature: Recent Critical Trends. Concluding panel of the SEAC workshop* (2013, SAES conference). URL: <https://journals.openedition.org/ebc/1298#>
4. Mambrol, Nasrullah. A Brief History of English Literature. 2018. URL: <https://literariness.org/2018/07/18/a-brief-history-of-english-literature/>
5. The Telegraph. URL: <https://www.telegraph.co.uk/books/what-to-read/what-favourite-book-2022-submit-review/>
6. Ventola Eija, Charles Cassily, Kaltenbacher Martin. Perspectives on Multimodality. *John Benjamins Publishing*. 2004. 249 p.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-450-7-13>

ІНВЕРСІЯ ТА ПАРЦЕЛЯЦІЯ У МОВІ ЯПОНСЬКОЇ МАСОВОЇ КУЛЬТУРИ ЯК ПРИКЛАДИ ПОРУШЕННЯ НОРМАТИВНОЇ СИНТАКСИЧНОЇ БУДОВИ ЯПОНСЬКОЇ МОВИ SOV

Комарницька Т. К.

*кандидат філологічних наук, доцент, докторант кафедри мов і літератур Далекого Сходу та Південно-Східної Азії
Навчально-наукового інституту філології
Київського національного університету імені Тараса Шевченка
м. Київ, Україна*

Відомо, що синтаксична будова японської мови є доволі жорсткою, і відхилення від традиційної структури SOV може бути сприйнятим або як потужний стилістичний виразний засіб, або як груба помилка, однак у кожному разі воно не залишиться непоміченим. Через це синтаксичні фігури, що ґрунтуються на незвичному розташуванні елементів мовлення, являють собою набагато сильніше відхилення від норми, ніж, наприклад, в українській мові. Як справедливо зазначає з цього